

“Κάθε προσπάθεια λαϊκής αντίστασης και κινηματικής απάντησης σ’ αυτή τη βαρβαρότητα δεν μπορεί να είναι επιτυχής, αν δεν έχει το βλέμμα καρφωμένο στον αντίπαλο.”

Άρθρο του εκπαιδευτικού **Γιώργου Διαμάντη**

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το τρίτο μνημόνιο που υπήρξε αποτέλεσμα της συμφωνίας της 13ης του Ιούλη και της συντριπτικής ήττας της κυβέρνησης στις διαπραγματεύσεις με τους δανειστές, συνεχίζει ακριβώς από εκεί που σταμάτησαν τα δύο προηγούμενα: επιβάλλει πλήθος ακραία υφεσιακών μέτρων με καθαρά ταξικό χαρακτήρα, τα οποία εξοντώνουν την συντριπτική πλειοψηφία του λαού κάνοντας ταυτόχρονα αδύνατη τη μείωση του δημόσιου χρέους και την έλευση της πολυδιαφημισμένης ανάπτυξης.

Υπολογίζεται ότι οι υποχρεώσεις που απορρέουν για τη χώρα από το τρίτο μνημόνιο είναι περίπου 180-200 και έχουν ως στόχο την επίτευξη πρωτογενούς πλεονάσματος 0,53% του ΑΕΠ ή 919 εκ. € το 2016. Γενικά τα νέα μέτρα ανέρχονται σε 5,7 δισ και πρέπει να αθροισθούν με τα 63,1 δισ που έχουν παρθεί από το 2010. Σε αυτά πρέπει να προστεθούν άλλα 1,305 δισ για το 2017 και άλλα 435 εκ για το 2018 ώστε να πιαστεί ο στόχος του πρωτογενούς πλεονάσματος στο 3,5% του ΑΕΠ το 2018. Όλα αυτά αν φυσικά οι δανειστές δεν απαιτήσουν κάτι παραπάνω, πράγμα απίθανο αφού ήδη έστειλαν στην κυβέρνηση συμπληρωματικό πακέτο ύψους 1 δισ για το 2016.

Τα μέτρα αυτά επιβάλλονται σε μια κοινωνία καθημαγμένη από μια εξάχρονη ύφεση που ξεπερνάει αθροιστικά το 24% και μια εκρηκτική ανάπτυξη της ανεργίας, με το μέσο εισόδημα των Ελλήνων στο 60,8% του μέσου όρου της ευρωζώνης, την κατανάλωση στο 74,8% και το χρέος των ελληνικών νοικοκυριών στο 94,6% του ετήσιου εισοδήματός τους. Μάλιστα, ενώ υποτίθεται ότι στόχος τους είναι η αποπληρωμή του δημόσιου χρέους, αυτό από το 129% του ΑΕΠ το 2009 έφτασε στο 189% το 2014 και συνεχίζει να αυξάνεται με αρκετούς να προβλέπουν ότι θα φτάσει το 245% το 2020.

Η οικονομική πολιτική που επιβάλλουν οι δανειστές και εκτελεί πειθήνια η κυβέρνηση κινείται σε τρεις κυρίως κατευθύνσεις: α) δραματική αύξηση των φορολογικών βαρών β) μεταρρύθμιση ή πιο σωστά απορρύθμιση σε σημείο διάλυσης του ασφαλιστικού συστήματος με μέτρα που χειροτερεύουν τη θέση του συνόλου των ασφαλισμένων γ) εκποίηση σε εξευτελιστικές τιμές του δημόσιου πλούτου. Όλα αυτά μαζί συντείνουν στην εφαρμογή ενός προγράμματος αποικιακού τύπου που καταρρακώνει την εθνική οικονομία και οδηγεί σε μια τόσο τεράστια υπεξαίρεση πόρων υπέρ των δανειστών, ώστε η οποιαδήποτε, έστω και ισχνή ανάπτυξη στο ορατό μέλλον, να γίνεται πραγματικά αδύνατη.

ΤΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

Πριν περάσουμε στην απαρίθμηση των φορολογικών μέτρων αξίζει να σημειωθεί ότι τα φορολογικά βάρη στην Ελλάδα φθάνουν σήμερα στο 35,9% του ΑΕΠ και είναι τα υψηλότερα ανάμεσα στις χώρες της ΕΕ και του ΟΟΣΑ. Επίσης η κατανομή των φόρων στην Ελλάδα είναι περισσότερο ταξική και κοινωνικά άδικη απ' οπουδήποτε αλλού. Αυτό φαίνεται κυρίως από την υπεροχή των έμμεσων φόρων έναντι των άμεσων (65,5% της τιμής της βενζίνης και 84% της τιμής των τσιγάρων είναι φόροι). Πιο συγκεκριμένα οι έμμεσοι φόροι φθάνουν το 39% του συνόλου ενώ ο μέσος όρος των 34 χωρών του ΟΟΣΑ είναι στο 33%, οι ασφαλιστικές εισφορές στο 31% (26%), οι φόροι ακίνητης περιουσίας στο 8% (6%) και οι άμεσοι φόροι εισοδήματος μόλις στο 19% με τον μέσο όρο των χωρών του ΟΟΣΑ στο 29%.

Το νέο μνημόνιο λοιπόν φέρνει 5 δισ περισσότερους φόρους μες στο 2016 που είναι και η τελευταία χρονιά που θα ισχύσουν κάποιες εναπομείνασες φοροαπαλλαγές, ενώ θα έχουμε και ενσωμάτωση της εισφοράς αλληλεγγύης στη φορολογική κλίμακα και αλλαγή προς το χειρότερο των τεκμηρίων διαβίωσης. Μέσα στο 2016 λοιπόν έχουμε:

Τον Ιανουάριο ειδικό φόρο κατανάλωσης 20 λεπτά το λίτρο στο κρασί και 5 λεπτά ανά στήλη στα παιχνίδια του ΟΠΑΠ, 4η δόση ΕΝΦΙΑ και το νομοσχέδιο για οικειοθελή αποκάλυψη και νομιμοποίηση κρυφών εισοδημάτων.

Τον Φλεβάρη 5η δόση ΕΝΦΙΑ, αύξηση συντελεστή φορολογίας των αγροτών και έναρξη υποβολής δηλώσεων.

Τον Μάρτη έναρξη «διαλόγου» για τη φορολογική μεταρρύθμιση που θα περιλαμβάνει νέες κλίμακες, αυξημένους συντελεστές, αλλαγές στη φορολογία ακινήτων, αλλαγές στα τεκμήρια και χτίσιμο αφορολόγητου αποκλειστικά με πλαστικό χρήμα.

Τον Απρίλη τέλος υποβολής δηλώσεων και επανεξέταση συντελεστών ΦΠΑ.

Τον Μάη πρώτη δόση φόρου εισοδήματος, ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης, τέλους επιτηδεύματος και φόρου πολυτελούς διαβίωσης τα οποία προβλέπονται αυξημένα για ελεύθερους επαγγελματίες, μικρομεσαίες επιχειρήσεις και αγρότες.

Τον Ιούνιο κατάργηση έκπτωσης 30% στο ΦΠΑ σε δεύτερη ομάδα νησιών και κατάρτιση νέου φόρου ακίνητης περιουσίας με βάση τις νέες αντικειμενικές αξίες που κουρεύονται από 5 ως 20,59% αντί του 40% που υπόσχονταν και χωρίζονται σε 8 ζώνες. Ωστόσο, παρά τη μείωση των αντικειμενικών ο εισπρακτικός στόχος των 2,65 δισ παραμένει αμετάβλητος και για να επιτευχθεί, η απώλεια εσόδων από το κούρεμα των αντικειμενικών θα ισοσταθμισθεί από ανάλογη αύξηση των συντελεστών υπολογισμού των φόρων ακινήτων.

Τον Ιούλιο δεύτερη δόση φόρου εισοδήματος.

Τον Σεπτέμβρη πρώτη δόση του νέου φόρου ακίνητης περιουσίας και 3η δόση φόρου εισοδήματος.

Τον Οκτώβρη 2η δόση του νέου φόρου ακινήτων και κατάργηση επιστροφής ειδικού φόρου κατανάλωσης στο πετρέλαιο κίνησης για τους αγρότες.

Τον Νοέμβρη 3η δόση νέου φόρου ακινήτων και τον Δεκέμβρη 4η δόση νέου φόρου ακινήτων, τέλη κυκλοφορίας για το 2017 και προκαταβολή φόρου επιχειρήσεων.

Παράλληλα με όλα αυτά αυστηροποιείται η ρύθμιση των 100 δόσεων με άνοδο του επιτοκίου από το 3% στο 5,05% και μείωση του χρόνου ανοχής για καθυστερημένη πληρωμή δόσης από τις 30 μέρες που είναι σήμερα στις 15 από 1/7/2016 για να μηδενισθεί τελικά την Πρωτοχρονιά του 2018, όταν η καθυστέρηση έστω και μιας ημέρας θα είναι αρκετή για να βγει κανείς από τη ρύθμιση.

Ακόμη έχουμε αύξηση της προκαταβολής του φόρου για τους ελεύθερους επαγγελματίες από το 55% στο 75% και του χρόνου στο 100%, αύξηση του φόρου στα κέρδη των επιχειρήσεων από το 26% στο 29% και του φόρου στα έσοδα από ενοίκια από το 11% στο 15% για ποσά μέχρι 12.000€ και από το 33% στο 35% για ποσά άνω των 12.000€.

Όπως βλέπουμε πρόκειται για μια φοροκαταιγίδα απόλυτα ταξική, ακραία ανάληκτη κοινωνικά, σαδιστική στη λογική της, αλλά και παρανοϊκή στο μέγεθός της, που φανερώνει ότι το ντόπιο και διεθνές κεφάλαιο στα πλαίσια μιας καθολικής πλέον κρίσης του

καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής, βρίσκεται σε πανικό γιατί του χρειάζονται όλα αλλά και όλα δεν του αρκούν. Σημασία δεν έχει βέβαια το τι φόροι επιβάλλονται αλλά το τι φόροι εισπράττονται και στις 30/11/2015 το σύνολο των ληξιπρόθεσμων χρεών των πολιτών προς το δημόσιο έφτανε τα 83,8 δισ απ' τα οποία τα 11,83 δημιουργήθηκαν μέσα στο 2015. Σε αυτά μάλιστα δεν υπολογίζονται τα 2,2 δισ των ανεξόφλητων λογαριασμών της ΔΕΗ και το σχεδόν 1 δισ των ανεξόφλητων λογαριασμών άλλων ΔΕΚΟ. Είναι βέβαιο ότι με την εξάντληση της φοροδοτικής ικανότητας του πληθυσμού ένα όλο και μεγαλύτερο μέρος των επιβληθέντων φόρων δε θα εισπράττεται.

Άλλωστε σύμφωνα με στοιχεία που ανακοινώθηκαν προχθές, παρά τη φοροκαταιγίδα, οι εισπράξεις του ελληνικού δημοσίου αυξήθηκαν από το 2014 στο 2015 μόνο κατά 39 εκ. ή 0,08% (46,414 δισ από 46,375 δισ το 2014).

ΤΟ ΝΕΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ

Το νέο ασφαλιστικό σύστημα αντικατοπτρίζει κι αυτό με τη σειρά του την ολομέτωπη επίθεση του κεφαλαίου στον κόσμο της εργασίας. Η συνολική μείωση των πόρων για την κοινωνική ασφάλιση φτάνει μόνο για το 2016 το 1,8 δισ. Ιδιαίτερα πλήττονται οι αγρότες των οποίων η εισφορά στον κλάδο κύριας σύνταξης από 7% του εισοδήματός τους που είναι σήμερα, ανεβαίνει στο 14% το 2017, στο 17% το 2018 και στο 20% το 2019 ενώ ορίζονται ως κατώτατο ασφαλιστέο εισόδημα τα 468€ τον μήνα. Επίσης οι αγρότες χωρίζονται σε 7 ασφαλιστικές κλάσεις στις οποίες επιβάλλονται αναδρομικά από 1/7/2015 μηνιαίες αυξήσεις που ξεκινούν από 14,68€ για την πρώτη κλάση και φθάνουν τα 41,83€ για την έβδομη. Αν αυτά συνδυαστούν με τα φορολογικά μέτρα που αναφέραμε παραπάνω, φτάνουμε στο συμπέρασμα πως είναι συνειδητή επιλογή η πλήρης καταστροφή του πρωτογενούς τομέα της χώρας, έτσι ώστε αυτή να χάσει και την παραμικρότερη βάση αυτόνομης ανάπτυξης στο μέλλον, όπως και κάθε πιθανότητα αυτάρκειας σε βασικά καταναλωτικά αγαθά.

Εκτός από τους αγρότες ανελέητα χτυπιούνται και οι ελεύθεροι επαγγελματίες. Υπάρχουν περιπτώσεις που καλούνται να πληρώσουν αθροιστικά για όλες τους τις υποχρεώσεις ακόμα και ποσοστά άνω του 80% των αποδοχών τους. Οι εισφορές τους για την κύρια σύνταξη ανεβαίνουν στο 20% του εισοδήματός τους, αλλά με μίνιμουμ τα 117€ μηνιαίως, οι εισφορές για την επικουρική στο 7,5% και για την υγειονομική περίθαλψη στο 6,95%. Αν σ' αυτές τις αυξήσεις, που σε κάποιες περιπτώσεις φθάνουν το 223% προστεθεί ο φόρος 26% από το πρώτο ευρώ και η αύξηση του ποσοστού προκαταβολής του που φτάνει σταδιακά στο 100%, καταλαβαίνουμε ότι βρισκόμαστε μπροστά σε ένα σχέδιο εξόντωσης των ελεύθερων επαγγελματιών, αδιανόητο για όσα ίσχυαν μέχρι τώρα, όπου οι ελεύθεροι επαγγελματίες

αποτελούσαν διαχρονικά προνομιακό συνομιλητή του πολιτικού προσωπικού της άρχουσας τάξης και στήριγμα όλων των αστικών κομμάτων. (Πρέπει να πούμε ότι την ώρα που γράφονται αυτές οι γραμμές ανακοινώθηκε επανεξέταση των ρυθμίσεων για ελεύθερους επαγγελματίες και εργαζόμενους με μπλοκάκι ώστε όπως είπε ο Κατρούγκαλος να μην καταντήσουν δημευτικές. Ωστόσο με τους εισπρακτικούς στόχους να μένουν ίδιοι είναι εξαιρετικά αμφίβολο αν μπορούν να γίνουν σοβαρές ελαφρύνσεις.)

Περνώντας στο θέμα των συντάξεων, παρατηρούμε ότι με τον νέο τρόπο υπολογισμού τους με βάση τον μέσο όρο του συνόλου του εργασιακού βίου, αντί των 5 ή των 10 τελευταίων ετών, οδηγούμαστε σε δραστικές μειώσεις λόγω της κάθετης πτώσης των μισθών μετά το 2010. Αυτές οι μειώσεις δεν αφορούν μόνο όσες είναι άνω των 1000€ όπως υπόσχονταν αρχικά, αλλά όσες είναι πάνω από τα 750€. Η μείωση για τις χαμηλότερες θα είναι κατά μέσο όρο της τάξης του 15%, ενώ για τις υψηλότερες, όσες δηλαδή ξεπερνούν τα 2000€, θα φτάσει τα 30-35%. Κι όλ' αυτά όταν οι συντάξεις έχουν μειωθεί από το 2010 μεσοσταθμικά περίπου 45%.

Το ποσοστό αναπλήρωσης για 40 χρόνια ασφάλισης θα φτάνει στην καλύτερη περίπτωση το 60% μαζί με την εθνική σύνταξη. Ειδικότερα έχουμε για 0-15 έτη ασφάλισης ποσοστό αναπλήρωσης 0,80% για κάθε έτος, για 15-18 έτη 0,92%, για 18-21 έτη 1,04%, για 21-24 έτη 1,16%, για 24-27 έτη 1,29%, για 27-30 έτη 1,42%, για 30-33 έτη 1,55%, για 33-36 έτη 1,69%, για 36-39 έτη 1,84% και για 39-42 έτη 2% τον χρόνο. Έτσι το ποσοστό αναπλήρωσης για 35 έτη ασφάλισης από 70% που είναι πέφτει στο 36,68% συν το γεγονός ότι θα υπολογίζεται σε πολύ μικρότερο συντάξιμο μισθό.

Για κάποιον που έχει μόνο 15 χρόνια ασφάλισης το ποσοστό αναπλήρωσης πέφτει στο 12%. Την καταστροφή περιορίζει ελαφρά η χορήγηση της εθνικής σύνταξης έτσι ώστε οι μειώσεις να φτάσουν μεσοσταθμικά το 25% περίπου (π.χ. σύνταξη των 1040€ πέφτει στα 780). Αυτή η εθνική σύνταξη δίνεται χωρίς εισοδηματικά κριτήρια σε όσους έχουν 15 έτη ασφάλισης (οι δανειστές ζητούν 20 και μάλλον θα καταλήξουν σε μια λύση όπου όσοι έχουν π.χ. 17 ή 18 έτη θα παίρνουν τα 17/20 ή τα 18/20 κ.λπ.) και θα αναπροσαρμόζεται με υπουργική απόφαση κάθε χρόνο με βάση το ΑΕΠ και το προσδόκιμο ζωής. Αυτό σημαίνει ότι όταν έχουμε ύφεση θα υπάρχει και αυτόματη μείωση της εθνικής σύνταξης η οποία με τη σειρά της θα επιτείνει την ύφεση. Για φέτος η εθνική σύνταξη ορίσθηκε στα 384€. Ακόμα δεν έχει ξεκαθαρίσει αν όσοι βγαίνουν πρόωρα στη σύνταξη θα παίρνουν το σύνολο της εθνικής σύνταξης ή αναλογικά μέρος της, όλα όμως δείχνουν ότι και εδώ θα υπάρξει δυσμενής έκβαση.

Επίσης έχουμε αυστηροποίηση των κριτηρίων για τη χορήγηση του ΕΚΑΣ με αποτέλεσμα να

το χάσουν πάνω από 120.000 δικαιούχοι αφού το ποσό του ετήσιου καθαρού εισοδήματος για να το πάρει κανείς πέφτει από τα 8.472€ στα 7.972€ και το όριο ηλικίας ανεβαίνει στα 65. Έτσι κι αλλιώς το ΕΚΑΣ καταργείται εντελώς το 2019.

Ακόμη έχουμε μείωση των επιδομάτων στους χαμηλοσυνταξιούχους. Ειδικότερα για ετήσιο εισόδημα 7.216-7.518€ το επίδομα πέφτει στα 172,50€ το μήνα, για 7.518-7.720€ στα 115€ και για 7.720 - 7.972€ στα 57,50€ το μήνα. Εδώ εκτός των άλλων υπάρχει και εμφανής παραλογισμός αφού για διαφορά εισοδήματος 756€ το χρόνο, η διαφορά στο επίδομα φτάνει στα 1.380€. Αξίζει να πούμε ότι όσοι παίρνουν μειωμένη σύνταξη παίρνουν μειωμένα κατά το 1/3 και αυτά τα γλίσχρα επιδόματα, τα οποία επίσης συνδέονται με την πορεία του ΑΕΠ.

Ακόμα, από τις νέες ρυθμίσεις πρέπει να αναφέρουμε τις μειώσεις στις επικουρικές οι οποίες αν και δεν έχουν ακόμα καθορισθεί φαίνεται ότι θα κυμανθούν στο 20-25% για όσες ξεπερνούν τα 170€. Άλλωστε όπως όλα δείχνουν πάμε για ολοκληρωτική κατάργηση των επικουρικών όπως και του εφάπαξ τα επόμενα χρόνια. Η πρόταση της κυβέρνησης είναι για ποσοστό αναπλήρωσης 0,45% για κάθε χρόνο εργασίας μέχρι και το 2014. Αυτό σημαίνει ότι για να φτάσουμε στο παλιό ύψος απαιτούνται 44,5 χρόνια εργασίας.

Επαχθής είναι ακόμη και η ρύθμιση για πέναλτι 10% για την πρόωρη συνταξιοδότηση που προστίθεται στο 6% το χρόνο που υπήρχε ήδη. Αυτό σημαίνει ότι με 5 έτη πρόωρης εξόδου, χάνει κανείς το 40% της σύνταξής του ($5 \times 6 = 30 + 10 = 40$).

Σφαγή επίσης γίνεται και με τα νέα όρια ηλικίας για συνταξιοδότηση που παρατείνουν τον εργασιακό βίο διαφόρων κατηγοριών εργαζομένων από 6 μήνες ως 15 χρόνια. Αν και εδώ υπάρχει ένας κυκλώνας ρυθμίσεων που θα έκανε πολύ κουραστική την πλήρη απαρίθμηση όλων των περιπτώσεων, η γενική κατεύθυνση είναι ότι κανείς δεν παίρνει σύνταξη πριν τα 67 εκτός κι αν έχει 40 χρόνια ασφάλισης και πάλι με κατώτατο όριο τα 62, πράγμα βέβαια που καλύπτει πολύ μικρό ποσοστό εργαζομένων. Ιδιαίτερα πλήττονται οι γυναίκες και ειδικά οι μητέρες με ανήλικα, που σε κάποιες περιπτώσεις φορτώνονται ακόμα και με 15 χρόνια εργασίας.

Τέλος σχετικά με τις περικοπές στις κύριες συντάξεις, όπως και στους μισθούς του δημοσίου, πρέπει να τονίσουμε ότι κρύβονται κάτω από το σύστημα της προσωπικής διαφοράς. Για παράδειγμα κάποιος που σήμερα παίρνει 1.100€ και από δω και πέρα θα δικαιούται 900, δε χάνει τώρα τα 200€ τα οποία θεωρούνται προσωπική διαφορά και συνεχίζουν να καταβάλλονται, αλλά θα συμψηφισθούν με τις αυξήσεις που υποτίθεται ότι θα δοθούν το 2018 όταν οι συντάξεις ξεπαγώσουν. Έτσι αυτοί που διασπάθισαν επί δεκαετίες

το δημόσιο χρήμα μετατρέπουν τα θύματά τους σε οφειλέτες.

Τελειώνοντας και πριν περάσουμε σε μια γενική πολιτική εκτίμηση και κριτική του νέου ασφαλιστικού, πρέπει να πούμε ότι ο επανυπολογισμός των συντάξεων έχει εκτός των άλλων και στόχο από την πλευρά της κυβέρνησης την παράκαμψη των αποφάσεων του ΣΤΕ που έκρινε αντισυνταγματικές κάποιες από τις περικοπές της περιόδου 2012-2014.

Γενικά, το νέο ασφαλιστικό χτίζεται πάνω στη βάση της κυβερνητικής δέσμευσης ότι ως το 2060 η συνολική συνταξιοδοτική δαπάνη του ελληνικού κράτους δε θα αυξηθεί πάνω από 2,5% σε σχέση με τη σημερινή. Αυτό βραχυπρόθεσμα σημαίνει σύμφωνα με έγκυρους υπολογισμούς, ότι μέχρι το 2020 η μέση σύνταξη από 1.500€ το 2010 και 850€ σήμερα, θα πρέπει να πέσει στα 600€. Ήδη το πλαφόν για τις ανώτατες μειώνεται για πολλοστή φορά από το 2010 στα 2.034€ και στα 3.072€ για τις πολλαπλές.

Εννοείται ότι όλα αυτά τα έξτρα δε θα αποδώσουν φυσικά τίποτα και θα χρειασθεί πολύ σύντομα να αντικατασταθούν από σκληρότερα όσο υπάρχει ύφεση και τόσο υψηλή ανεργία που οδηγούν σε αδυναμία καταβολής εισφορών από εργαζόμενους και εργοδότες. Ήδη ο Ενιαίος Φορέας Κύριας Ασφάλισης (ΕΦΚΑ) που ιδρύεται με στόχο την ενοποίηση όλων των ταμείων ξεκινάει με έλλειμμα 3 δισ αφού για το 2016 προβλέπεται έλλειμμα 2,19 δισ στο ΙΚΑ, 807 εκ. στον ΟΑΕΕ και 14 εκ. στον ΟΓΑ που όμως έχει ήδη πάρει 3,5 δισ από το κράτος για να μπορέσει να σταθεί. Και βέβαια δεν υπάρχει καμία ελπίδα ανάκαμψής του αφού η ύφεση θα συνεχισθεί για έβδομο χρόνο εφόσον ακόμη και η Κομισιόν την προβλέπει ανάμεσα στο 1,3% και στο 3,9% για το 2016, ενώ ακόμα και το IOBE, πάντα πιο ευγενικό με τα μνημονιακά προγράμματα, τη βλέπει στο 1,5% προσθέτοντας ότι ο μεγαλύτερος κίνδυνος για την ελληνική οικονομία είναι η χρόνια στασιμότητα.

Παρ' όλα όμως τα εφιαλτικά στοιχεία που αναφέραμε, το νέο ασφαλιστικό φέρνει μια ποιοτική διαφορά καθώς σηματοδοτεί το πέρασμα σε μια εντελώς νέα αντίληψη της κοινωνικής ασφάλισης. Δεν είναι μόνο οι απώλειες στις συντάξεις, την περίθαλψη, το εφάπαξ κ.λπ.

Πιο επικίνδυνη είναι η ολοκληρωτική αλλαγή του χαρακτήρα της κοινωνικής ασφάλισης που από ένα σύστημα δημόσιο και ανταποδοτικό μετατρέπεται σε μια ζούγκλα που βασιλεύει το δόγμα του «ο σώζων εαυτόν σωθήτω». Όπως είναι γνωστό τα λόμπι της ιδιωτικής ασφάλισης πιέζουν εδώ και δεκαετίες τις κυβερνήσεις να διαλύσουν τα δημόσια ασφαλιστικά συστήματα προς όφελός τους. Αυτό, αν και παντού η γενική κατεύθυνση είναι ο εξαναγκασμός των εργαζομένων να στραφούν στην ιδιωτική ασφάλιση δεν προχώρησε με τους ρυθμούς που θα ήθελαν. Μέτρησε πολύ η εκτίμηση του πολιτικού κόστους απ' τη μεριά

των κυβερνήσεων και το γεγονός ότι βάσει των κοινοτικών συνθηκών κάθε κράτος μέλος έχει το δικό του ασφαλιστικό σύστημα. Η Ελλάδα λόγω του ειδικού καθεστώτος στο οποίο υπάγεται μετά την υπογραφή των μνημονίων, δεν μπορεί να επικαλεστεί τις συνθήκες και έτσι μπαίνει αναγκαστικά στη θέση του πειραματόζωου που πάνω του δοκιμάζονται ρυθμίσεις που θυμίζουν τα δόγματα της σχολής του Σικάγο, όπως εφαρμόστηκαν από τον Πινοσέτ: το κράτος όσο πιο βαριά φορολογεί τόσο περισσότερο αποσύρεται από την κοινωνική ασφάλιση η οποία κόβεται σε τρία μέρη. Ένα ελάχιστο εγγυημένο από το κράτος υπό το όνομα εθνική σύνταξη που βαίνει μειούμενο, ένα ανταποδοτικό, ανάλογα με τις εισφορές που έχει πληρώσει κανείς στον εργασιακό του βίο με πολύ χαμηλό όμως ποσοστό αναπλήρωσης κι ένα τρίτο ολοένα και αυξανόμενο το οποίο θα αφορά την ιδιωτική ασφάλιση για όσους έχουν βέβαια να την πληρώσουν.

Έτσι αυτοί που από το 1950 και μετά καταλήστεψαν τα ταμεία προς όφελος του μεγάλου κεφαλαίου, έρχονται τώρα να βάλουν την **οριστική ταφόπλακα στο ασφαλιστικό, λέγοντας ότι δεν υπάρχουν λεφτά για συντάξεις, αλλά υπάρχουν για μια ακόμα ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών.**

Για όλους αυτούς τους λόγους το έκτρωμα της κυβέρνησης και των δανειστών πρέπει να μην κατατεθεί καν στη βουλή και αν κατατεθεί να μην ψηφισθεί αλλά και αν ψηφισθεί να μην υλοποιηθεί. Η οργάνωση αταλάντευτης λαϊκής αντίστασης απέναντί του είναι το πρώτο καθήκον της περιόδου. Η ελληνική κοινωνία έχει χρέος απέναντι στις επόμενες γενιές να μην ανεχθεί μια ληστεία αυτού του μεγέθους.

ΤΟ ΞΕΠΟΥΛΗΜΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΠΛΟΥΤΟΥ

Η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ - ANEL συνεχίζει με εντατικότερους ρυθμούς το ξεπούλημα της χώρας που είχαν αρχίσει οι προκάτοχοί τους. Ενδεικτική είναι η περίπτωση των 14 περιφερειακών αεροδρομίων που δόθηκαν στην ημικρατική γερμανική Fraport έναντι του εξευτελιστικού εφάπαξ τιμήματος των 1,234 δισ -τα οποία μάλιστα θα καταβληθούν το φθινόπωρο- συν 330 εκ. για επενδύσεις σε υποδομές του αεροδρομίου μέχρι το 2020. Πρόκειται βέβαια για ληστρική συμφωνία αποικιακού τύπου.

Ακόμη μεγαλύτερο είναι το σκάνδαλο του ξεπουλήματος ελληνικών τραπεζών σε ξένα funds έναντι πινακίου φακής. Το πρόβλημα εδώ δεν είναι ο λεγόμενος αφελληνισμός των τραπεζών, γιατί οι Έλληνες τραπεζίτες δεν είναι φυσικά λιγότερο καθάρματα από τους ξένους. Το πρόβλημα είναι ότι με το πέρασμα των 4 συστημικών τραπεζών στα χέρια ενός

ακαθόριστου αριθμού ξένων funds

α) χάνονται οριστικά τα χρήματα που έδωσαν οι Έλληνες φορολογούμενοι για τις αλλεπάλληλες ανακεφαλαιοποιήσεις τους

β) δυσκολεύει πολύ μια μελλοντική εθνικοποίηση των τραπεζών αν ποτέ στο μέλλον υπάρξει μια κυβέρνηση που έχει την πολιτική βούληση να προχωρήσει σ' αυτήν και ένας συσχετισμός δυνάμεων που να την επιτρέπει και

γ) ανοίγει ο δρόμος για ακόμα πιο βάρβαρες πρακτικές απ' αυτές των ελληνικών τραπεζών π.χ. στους πλειστηριασμούς αφού αυτά τα τυχοδιωκτικά funds στα οποία επιτρέπεται και η πώληση των κόκκινων δανείων, δεν έχουν καμία σχέση με το ελληνικό πολιτικό σύστημα ώστε να συνυπολογίζουν στον έναν ή τον άλλο βαθμό το πολιτικό κόστος.

Ενώ λοιπόν το ελληνικό κράτος έχει ήδη κάνει 3 ανακεφαλαιοποιήσεις τραπεζών, δίνοντας στις τράπεζες από το 2007 πάνω από 215 δισ σε μετρητά ή υπό μορφή εγγυήσεων, αυτή τη στιγμή ξένα τυχοδιωκτικά funds παίρνουν με μόλις 8,5 δισ τον έλεγχο των 4 συστημικών τραπεζών που έχουν συνολικό ενεργητικό 340 δισ και ίδια κεφάλαια 34 δισ. Οι Έλληνες αποκλείονται από την αγορά μετοχών οι οποίες δίνονται με έκπτωση περίπου 99% σε τιμές από 1 έως 4 λεπτά, με αποτέλεσμα η συμμετοχή του δημοσίου να πέφτει στην Εθνική από το 57,2% στο 30%, στην Πειραιώς από το 61,9% στο 26%, στη Eurobank από το 35,4% στο 2,4% και στην Alpha από το 66,4% στο 11%. Γενικά και οι 4 μαζί αποτιμούνται στα 746εκ € όταν η χρηματιστηριακή τους αξία είναι 1,9 δισ από 34 δισ το 2014 και 75 δισ το 2008. Έτσι καταστρέφονται και όλοι οι άλλοι μέτοχοι εκτός από το δημόσιο (ταμεία, ιδιώτες, μικρομέτοχοι κ.λπ.)

Το ερώτημα είναι βέβαια γιατί οι ξένοι «επενδυτές» θέλουν τις ελληνικές τράπεζες οι οποίες είναι ουσιαστικά χρεοκοπημένες πληρώνοντας την πολιτική τους των τελευταίων 30 χρόνων που βασίσθηκε σχεδόν αποκλειστικά στην κερδοφορία από τις χορηγήσεις δανείων κάθε είδους και στη ληστρική ψαλίδα ανάμεσα στα επιτόκια χορηγήσεων και στα επιτόκια καταθέσεων, που υπήρξε με την ανοχή του ελληνικού κράτους. Τώρα που ήρθε η κρίση με την έκρηξη της ανεργίας, την καταβράθρωση μισθών και συντάξεων και την τερατώδη ύφεση, η χορήγηση δανείων ως κύριος τρόπος κερδοφορίας έδειξε τα όριά της. Τα κόκκινα δάνεια έφτασαν τον Οκτώβριο στην Πειραιώς το 40,5% σε σύνολο 68,8 δισ, στην Alpha το 36,5% σε σύνολο 58,2 δισ, στη Eurobank το 34,3% σε σύνολο 52,8 δισ και στην Εθνική το 24,6% σε σύνολο 79,5 δισ.

Ποιος είναι λοιπόν ο λόγος που οι ξένοι θέλουν τις ελληνικές τράπεζες τη στιγμή που βρίσκονται σ' αυτά τα χάγια, ενώ και οι μελλοντικές τους προοπτικές είναι ζοφερές, αφού ούτε τα παλιά δάνεια αποπληρώνονται, ούτε νέα χορηγούνται, ούτε πέφτει φράγκο στην πραγματική οικονομία, εφόσον όπως δήλωσε πρόσφατα και ο Ντράγκι (14/12/2015), όσο υπάρχει τόσο μεγάλο ποσοστό κόκκινων δανείων αποκλείονται οι παραγωγικές επενδύσεις;

Ο λόγος που οι χρεοκοπημένες τράπεζες κρατιούνται ζωντανές με το ζόρι και αποτελούν μάλιστα και στόχο των ξένων επενδυτών είναι γιατί αποτελούν την κύρια οργανωτική δύναμη του καπιταλισμού βγάζοντας από τη μέση όλες τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις προς όφελος του μεγάλου κεφαλαίου. Αυτό φαίνεται και στις νέες ρυθμίσεις για τα επιχειρηματικά δάνεια, όπου δίνεται στα πλαίσια ενός κώδικα δεοντολογίας που έχει γίνει λάστιχο, εξουσία ζωής και θανάτου στις τράπεζες, αφού αυτές θα αποφασίζουν ποιος δανειολήπτης είναι συνεργάσιμος και ποιος όχι και ποια επιχείρηση είναι βιώσιμη και ποια όχι. Όλοι ξέρουν ότι στις περισσότερες περιπτώσεις οι τράπεζες δεν αποφασίζουν με ορθολογικά κριτήρια, αλλά με βάση το μέγεθος των επιχειρήσεων: οι μικρές αφήνονται να κλείσουν ακριβώς γιατί είναι μικρές, οι μεγάλες διασώζονται ακόμη κι αν είναι βουτηγμένες στα χρέη ως το λαιμό.

Εδώ τελειώνει η συνοπτική παρουσίαση των νέων ρυθμίσεων στη φορολογία, το ασφαλιστικό και τις ιδιωτικοποιήσεις, στις οποίες προχωρά η κυβέρνηση μετά την απόλυτη παράδοση και την ήττα της τον περασμένο Ιούλιο. Είναι δυστυχώς σίγουρο ότι οι τελικές ρυθμίσεις θα είναι ακόμη χειρότερες από αυτές που περιγράψαμε, καθώς στη διαπραγμάτευση που θα ακολουθήσει στο πλαίσιο της αξιολόγησης της εφαρμογής του προγράμματος, οι δανειστές θα επιβάλουν τις θέσεις τους σε μια σειρά ζητήματα.

Το γεγονός ότι όλα αυτά δρομολογούνται από μια κατ' επίφαση αριστερή κυβέρνηση έχει βέβαια τεράστια σημασία, καθώς σπιλώνει την αριστερά διεθνώς, δικαιώνει όσους υποστήριζαν ότι η πολιτική λιτότητας είναι μονόδρομος, εμποδώνει στον κόσμο την αντίληψη ότι είναι όλοι ίδιοι και ρίχνει το ηθικό του λαού που είχε κορυφωθεί με τον ανεπανάληπτο θρίαμβο στο δημοψήφισμα του Ιουλίου.

Παρ' όλ' αυτά η τελική έκβαση της μάχης δεν έχει ακόμη κριθεί. Ο παγκόσμιος καπιταλισμός βρίσκεται μπλεγμένος στα δίχτυα μιας δομικής, διαρθρωτικής και συστημικής κρίσης ιστορικών διαστάσεων από την οποία δε δείχνει να μπορεί να ξεφύγει. Πρόκειται για κρίση σοβαρότερη από αυτές του 1929 και του 1973, που οφείλεται στην υπερ-συσσώρευση κεφαλαίου, την πτώση του ποσοστού κέρδους του και την όλο και μεγαλύτερη έλλειψη ευκαιριών για κερδοφόρες τοποθετήσεις. Φυσικά δεν είναι η πρώτη καπιταλιστική κρίση,

μόνο που τώρα οι παραδοσιακοί δρόμοι εξόδου του καπιταλισμού από τις κρίσεις του έχουν στενέψει ή κλείσει οριστικά:

Η κλοπή πρώτων υλών από τον τρίτο κόσμο έχει οδηγηθεί στα όριά της λόγω της εξάντλησης των φυσικών πόρων και της ύπαρξης μιας σειράς «αντι-δυτικών» καθεστώτων που δυσκολεύουν την υπεξαίρεση του ό,τι έχει απομείνει.

Η μεταφορά φθηνών εργατικών χεριών επίσης δεν αποτελεί πια λύση αφού, πουθενά η παραγωγική μηχανή δε δουλεύει στο φουλ ενώ και η αύξηση της ανεργίας τροφοδότησε παντού φαινόμενα ρατσισμού και ξеноφοβίας.

Η μαζική καταστροφή παραγωγικών δυνάμεων και κεφαλαίων με πολέμους μεγάλης ή και παγκόσμιας κλίμακας που ανέκαθεν υπήρξε ο κύριος τρόπος εξόδου του καπιταλισμού από τις κρίσεις του, παρόλο που παραμένει πάντα μια πιθανότητα, είναι πλέον εξαιρετικά προβληματική, όχι μόνο λόγω της τρομερής ισχύος ακόμη και των συμβατικών όπλων, αλλά κυρίως λόγω της εκτεταμένης διασποράς του κεφαλαίου σε πλήθος χωρών και κλάδων της οικονομίας που κάνει αδύνατη τη στοίχιση εθνικών καπιταλισμών πίσω από τις πολεμικές τους μηχανές.

Επίσης για μια σειρά ιστορικών λόγων είναι πολύ δύσκολη η επιβολή στρατιωτικών δικτατοριών παραδοσιακού τύπου.

Τέλος η επέκταση σε νέες αγορές έχει εξαντλήσει προ πολλού τα όριά της ενώ και οι κεϋνσιανικού τύπου λύσεις όπως το «τρομπάρισμα» της αγοράς με χρήμα ή η χαλάρωση της λιτότητας και η τεχνητή επέκταση της οικονομίας με μια «φυγή προς τα μπρος», αποτελούν λύσεις απελπισίας που δημιουργούν περισσότερα προβλήματα απ' όσα λύνουν και έχουν πολύ περιορισμένο χρονικό ορίζοντα. Όπως άλλωστε δείχνει και η περίπτωση της Κίνας οι ελπίδες του διεθνούς κεφαλαίου ότι η λύση θα έρθει από την περιφέρεια ήταν φρούδες. Με τα συναλλαγματικά της αποθέματα να μειώνονται κατά 108 δισ δολάρια από τον Αύγουστο και τις προοπτικές της οικονομίας της να χειροτερεύουν μέρα με τη μέρα λόγω της μεγάλης μείωσης των εξαγωγών της, είναι πια περισσότερο πιθανό η Κίνα να γίνει τροχοπέδη παρά ατμομηχανή του διεθνούς κεφαλαίου.

Το ίδιο ισχύει και για τις υπόλοιπες από τις λεγόμενες BRICS. Οι ρυθμοί ανάπτυξης της Ινδίας αν και υψηλότεροι σε σχέση με τη Δύση, πέφτουν συνεχώς, η Ν. Αφρική βρίσκεται σε στασιμότητα, η Ρωσία και η Βραζιλία μπαίνουν σε ύφεση (3,7% και 2,5% αντίστοιχα). Άλλωστε και εκεί ο καπιταλισμός δεν έκανε κάτι άλλο απ' αυτό που κάνει παντού τα

τελευταία 35 χρόνια: έφτιαξε φούσκες που αργά ή γρήγορα σπάνε. Τα πράγματα δεν είναι καλύτερα ακόμα και σε μικρότερου βεληνεκούς αναδυόμενες περιφερειακές δυνάμεις. Στη γειτονική Τουρκία π.χ. οι ρυθμοί ανάπτυξης έχουν φρενάρει σημαντικά, ενώ επίσης τα συναλλαγματικά της αποθέματα μειώνονται ταχύτατα (8 δις \$ μέσα στο 2015).

Γενικά και οι δύο κύριες αντιλήψεις αντιμετώπισης της κρίσης -η επιβολή σκληρής λιτότητας και ανταγωνιστικής ύφεσης που εκφράζει η Γερμανία και η τροφοδότηση της αγοράς με χρήμα για τόνωση της κατανάλωσης και των επενδύσεων που εκφράζουν οι ΗΠΑ- έχουν ως κοινό σημείο την προσπάθεια να αφήσουν ανέγγιχτο το μεγάλο κεφάλαιο. Γι' αυτό είναι και οι δύο αναποτελεσματικές και αδιέξοδες.

Όσο η κρίση προχωρεί, τόσο περισσότερο φαίνεται ότι **αποτελεί μια παγκοσμίων διαστάσεων προσαρμογή της εικονικής οικονομίας στην πραγματική** που αργά ή γρήγορα θα συνέβαινε. Το ξεπέρασμά της είναι αδύνατο χωρίς να χτυπηθούν οι τράπεζες και ο παρασιτισμός, χωρίς δηλαδή ο καπιταλισμός να προχωρήσει σε μια παγκόσμια οργανωτική του αναδιάταξη, πράγμα εξαιρετικά δύσκολο. Ήδη οι προβλέψεις των επιτελείων του και για τη νέα χρονιά είναι ζοφερές. Μετά τη Royal Bank of Scotland και η Société Générale στις 13 Ιανουαρίου προβλέπει ύφεση για ΗΠΑ και ΕΕ, πτώση της τιμής του πετρελαίου στα 16 δολάρια το βαρέλι (ήδη είναι κάτω απ' τα 30 από 115 πέρσι το καλοκαίρι) και πτώση των διεθνών χρηματιστηρίων κατά μέσο όρο 20%. Αποκαλεί μάλιστα το 2016 έτος κατακλυσμού.

Όλα τα παραπάνω δείχνουν ότι ο ταξικός αντίπαλος δεν είναι ούτε παντοδύναμος ούτε άτρωτος και ότι βρίσκεται κι αυτός μπροστά σε μια πρωτοφανή κατάσταση. Δείχνουν ακόμη ότι όσα συμβαίνουν δεν μπορεί να αποτελούν μέρος ενός ορθολογικού σχεδίου, σύμφωνα τουλάχιστον με όσα ξέρουμε για τον καπιταλισμό τους τρεις τελευταίους αιώνες. Ακόμη και η περίφημη κινεζοποίηση των ευρωπαίων εργαζομένων, για την οποία τόσος λόγος γίνεται, είναι μια πολύ πρόχειρη εκτίμηση της κατάστασης.

Αυτό γίνεται φανερό αν χρησιμοποιήσουμε τα αναλυτικά εργαλεία που μας κληροδότησε η μαρξιστική παράδοση και αν αναστοχαστούμε πάνω σε έννοιες όπως ο διεθνής καταμερισμός εργασίας, η σχέση κέντρου - περιφέρειας, ο ιμπεριαλισμός κ.λπ. Η κινεζοποίηση λοιπόν, ως στρατηγική επιλογή του κεφαλαίου, νοείται μόνο σε διαλεκτική σχέση με όσα συμβαίνουν στις ανεπτυγμένες καπιταλιστικές οικονομίες. Η εξαθλίωση των εργαζόμενων στην περιφέρεια έχει ως μοναδικό σκοπό τη συγκράτηση του πληθωρισμού και την αύξηση της κατανάλωσης στο κέντρο, μέσω της συμπίεσης του εργατικού κόστους, του μόνου δηλαδή παραγωγικού συντελεστή που το κεφάλαιο θεωρεί ότι μπορεί και πρέπει να προσαρμοσθεί στην κρίση. Η κινεζοποίηση των πάντων, δηλαδή η επιβολή της φτώχειας και

στο 25% του παγκόσμιου πληθυσμού που μπορεί ακόμα να καταναλώνει δεν έχει κανένα απολύτως νόημα και δεν μπορεί να αποτελεί σχέδιο του κεφαλαίου γιατί καπιταλισμός χωρίς ανάπτυξη, κατανάλωση και μεσαία τάξη δεν υπήρξε ποτέ. Η θέση λοιπόν ότι η ύφεση και η ανεργία είναι συνειδητές επιλογές με απώτερο σκοπό μια μεγάλη εκκαθάριση που θα βασισθεί στη δραστική υποτίμηση της εργατικής δύναμης και την επιλεκτική καταστροφή παραγωγικών δυνάμεων και πλεοναζόντων κεφαλαίων είναι προβληματική γιατί:

α) Η συμπίεση του εργατικού κόστους δεν μπορεί να ξεπεράσει ένα όριο χωρίς συνέπειες στην κερδοφορία των τραπεζών, την είσπραξη των έμμεσων φόρων, την κοινωνική ειρήνη κ.λπ.

β) Η διασπορά του κεφαλαίου κάνει δύσκολη την επιλεκτική μαζική καταστροφή του, εφόσον «καταστροφή» κεφαλαίου δεν είναι παρά η αναδιανομή του μέσα στα πλαίσια της άρχουσας τάξης.

Η «καταστροφή» λοιπόν δεν είναι παρά **ένας άλλος τρόπος συγκεντροποίησης κεφαλαίου**, ένας τρόπος ας πούμε εκτάκτου ανάγκης.

Μέσα σ' αυτές τις συνθήκες η άρχουσα τάξη σε διεθνές επίπεδο είναι εγκλωβισμένη στα δικά της αδιέξοδα. Δεν μπορεί πια να εξασφαλίσει στις εργαζόμενες τάξεις ούτε την ίδια την ύπαρξη της αναπαραγωγής τους. Όπως ήδη είπαμε τα χρειάζεται όλα, αλλά και όλα δεν της φτάνουν. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να ακολουθεί πρακτικές που γυρίζουν το σύνολο της κοινωνικής ζωής πολλές δεκαετίες πίσω, πράγμα που οδηγεί σε αμφισβήτηση της κοινωνικής και πολιτικής της ηγεμονίας. Επίσης σε σχέση με τις κρίσεις του 1929 και του 1973 δεν έχει ένα μεγάλο σχέδιο εξόδου από την κρίση όπως ήταν ο κεϋνσιανισμός στην πρώτη περίπτωση και ο νεοφιλελευθερισμός στη δεύτερη. Φυσικά η κρίση ηγεμονίας της αστικής τάξης δεν έχει ακόμη κορυφωθεί, όμως όπως δείχνουν και οι εξελίξεις στα ελληνικά αστικά κόμματα, είναι βέβαιο ότι θα επιτείνεται όσο μεγαλώνει η αντίφαση παραγωγικών δυνάμεων και παραγωγικών σχέσεων και εντείνεται η επίθεση του κεφαλαίου ακόμα και στους πιο στοιχειώδεις όρους ζωής της συντριπτικής πλειοψηφίας των ανθρώπων. Η επίθεση μιας αστικής τάξης πιο άπληστης και λούμπεν από ποτέ, παίρνει πλέον τη μορφή επίθεσης στο φυσικό περιβάλλον, στον πολιτισμό, στην ίδια την ύπαρξη της ανθρωπότητας. **Κάθε προσπάθεια λαϊκής αντίστασης και κινηματικής απάντησης σ' αυτή τη βαρβαρότητα δεν μπορεί να είναι επιτυχής αν δεν έχει το βλέμμα καρφωμένο στον αντίπαλο.**

Μπορεί ο καπιταλισμός να σταθεροποιηθεί ή όχι; Έχει το πολιτικό του προσωπικό την

ποιότητα να τον βγάλει από την κρίση; Ποια είναι η τακτική και η στρατηγική που πρέπει να ακολουθήσει το κίνημα για να βγάλει στο προσκήνιο των κοινωνικών αγώνων τις μεγάλες μάζες; Είναι ο στόχος του σοσιαλισμού επίκαιρος και οι συνθήκες ώριμες για να τεθεί καθαρά; Αυτά είναι τα ερωτήματα που πρέπει να απαντήσει το κίνημα και η αριστερά άμεσα.

Τις επόμενες βδομάδες έχουμε μπροστά μας τη μάχη για το ασφαλιστικό που πρέπει να δοθεί όπως είπαμε αταλάντευτα σε κάθε επίπεδο και από κάθε μετερίζι. Είναι μια μάχη που όπως έδειξε και η περίπτωση του ασφαλιστικού του Γιαννίτση το 2001, παρά τις μεγάλες διαφορές στις συνθήκες, μπορεί να κερδηθεί. Ανεξάρτητα όμως από την έκβασή της το κίνημα πρέπει να εξετάσει τους βασικούς άξονες συγκρότησής του ώστε να είναι έτοιμο για τις επόμενες μάχες. Μέσα σε συνθήκες όξυνσης της ταξικής πάλης οι συνήθεις πρακτικές δεν αρκούν. Χρειάζεται:

α) Παραγωγή θεωρίας. Η εργατική τάξη πρέπει πρώτα να ορίσει η ίδια τα όριά της με σύγχρονα, επιστημονικά κριτήρια και να αποκτήσει συνείδηση του εαυτού της. Είναι άμεση ανάγκη να πάψει να υιοθετεί συνειδητά ή ασυνείδητα, την ηθική και τον τρόπο σκέψης της ηγεμονεύουσας αστικής τάξης και του κεφαλαίου. Να δημιουργήσει τη δική της ιδεολογία, ηθική και κουλτούρα, το δικό της αξιακό σύστημα. Αυτό μπορεί να γίνει μόνο αν βγάλει στελέχη που να μπορούν να απαντήσουν στην κυρίαρχη προπαγάνδα με επιστημονικό τρόπο και αδιάσειστα στοιχεία, στελέχη που να μπορούν να σταθούν ισότιμα απέναντι στα έμπειρα στελέχη της αστικής τάξης.

β) Νέος τρόπος οργάνωσης των συλλογικοτήτων του κινήματος και ειδικά κομμάτων και συνδικάτων. Καθιέρωση της ανακλητότητας των στελεχών σε όλα τα επίπεδα, εσωτερικά δελτία τύπου με καταγραφή των απόψεων της μειοψηφίας και εκτενής δημοσιοποίησή τους, επίσημη λειτουργία τάσεων, χρονικός περιορισμός στην κατάληψη θέσεων ευθύνης και εξουσίας, αποκέντρωση της λήψης αποφάσεων προς τη βάση με διαδικασίες όσο το δυνατόν πιο αμεσοδημοκρατικές, συνεχής επανεξέταση της ορθότητας της γραμμής και των αποφάσεων, είναι τακτικές που θα αποκαταστήσουν την εμπιστοσύνη του κόσμου και θα εμπλέξουν στο κίνημα μεγάλα τμήματα της εργατικής τάξης που τώρα στέκουν δύσπιστα ή και απαθή απέναντί του.

γ) Δημιουργία νέων ταξικών θεσμών που να ξεπερνούν το επίπεδο διατύπωσης αιτημάτων και να διεκδικούν τη δυνατότητα λήψης και επιβολής αποφάσεων. Τέτοιοι θεσμοί δεν πρόκειται βέβαια να υπάρξουν επειδή κάποιος τους εισηγείται. Θα αναδυθούν μόνο αν προκύψουν οργανικά από τη βάση της κοινωνίας ως δημοκρατικά ελεγχόμενοι ταξικοί θεσμοί αντίστασης, αλληλεγγύης και πολιτικής δράσης. Η δημιουργία τους είναι ο πιο

σύντομος δρόμος για την επίτευξη μικρών στην αρχή, μεγαλύτερων στη συνέχεια νικών που θα ανεβάσουν το ηθικό του κόσμου και θα εμπλέξουν με τρόπο οργανωμένο μεγαλύτερες μάζες στον πολιτικό στίβο.

δ) Καλύτερος τρόπος οργάνωσης των διαδηλώσεων και των απεργιών με απεργιακά ταμεία, περιφρούρηση, διαρκείς αιρετές και ανακλητές επιτροπές αγώνα με δυνατότητα λήψης αποφάσεων και πολιτικής διεύθυνσης. Εξάντληση των δυνατοτήτων για παράκαμψη των ξεπουλημένων συνδικαλιστικών γραφειοκρατιών.

ε) Συγκεκριμενοποίηση των κανόνων που θα διέπουν τις πολιτικές συμμαχίες, δημιουργία δηλαδή ενός κώδικα επικοινωνίας ανάμεσα σε κόμματα, οργανώσεις, και κάθε είδους συλλογικότητες που θα ρυθμίζει τις σχέσεις τους και θα διευκολύνει τη δημιουργία ενός ενιαίου μετώπου. Είναι σαφές ότι αυτές οι συμμαχίες δεν μπορεί να είναι εκλογικού τύπου περιστασιακές συγκολλήσεις, αλλά πρέπει να γίνονται πάνω σε προγραμματικές αρχές, στη βάση του δόγματος «χτυπάμε μαζί, προχωράμε χωρία» κι έχοντας πάντα κατά νου ότι τελικός διαιτητής των διενέξεων στους κόλπους της αριστεράς είναι ο κόσμος.

Μπορούμε και οφείλουμε να οργανώσουμε, να δια φωτίσουμε και να εμπνεύσουμε την τάξη, αλλά δεν έχουμε δικαίωμα να την υποκαταστήσουμε. Αυτή θα αποφασίσει με ποιους θα πάει και ποιους θα αφήσει και είναι βέβαιο ότι η απόφασή της θα αντικατοπτρίζει το επίπεδο της ωριμότητάς της που κι αυτό με τη σειρά του εξαρτάται τόσο από τις υλικές συνθήκες, όσο κι από τη δουλειά της πρωτοπορίας.

Γιώργος Διαμάντης

Ιανουάριος 2016

ΠΙΝΑΚΕΣ ΟΡΙΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Πλήρης σύνταξη

Όριο ηλικίας:62

Από ισχύος του νόμου έως 31-12-2015

2015	
ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης
50	55
51	55
52	55
53	55 & 11 μήνες
54	55 & 11 μήνες
55	55 & 11 μήνες
56	56 & 9 μήνες
57	57 & 8 μήνες
58	58 & 6 μήνες
59	59 & 5 μήνες
60	60 & 3 μήνες
61	61 & 2 μήνες
62	62

2016	
ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης
50	56
51	56
52	56
53	56 & 9 μήνες
54	56 & 9 μήνες
55	56 & 9 μήνες
56	57 & 6 μήνες
57	58 & 3 μήνες
58	59 μήνες
59	59 & 9 μήνες
60	60 & 6 μήνες
61	61 & 3 μήνες
62	62

2017	
ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης
50	57
51	57
52	57
53	57 & 8 μήνες
54	57 & 8 μήνες
55	57 & 8 μήνες
56	58 & 3 μήνες
57	58 & 11 μήνες
58	59 & 6 μήνες
59	60 & 2 μήνες
60	60 & 9 μήνες
61	61 & 5 μήνες
62	62

2018	
ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης
50	58
51	58
52	58
53	58 & 6 μήνες
54	58 & 6 μήνες
55	58 & 6 μήνες
56	59
57	59 & 6 μήνες
58	60
59	60 & 6 μήνες
60	61
61	61 & 6 μήνες
62	62

2019	
ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης
50	59
51	59
52	59
53	59 & 5 μήνες
54	59 & 5 μήνες
55	59 & 5 μήνες
56	59 & 9 μήνες
57	60 & 2 μήνες
58	60 & 6 μήνες
59	60 & 11 μήνες
60	61 & 3 μήνες
61	61 & 8 μήνες
62	62

2020	
ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης
50	60
51	60
52	60
53	60 & 3 μήνες
54	60 & 3 μήνες
55	60 & 3 μήνες
56	60 & 6 μήνες
57	60 & 9 μήνες
58	61
59	61 & 3 μήνες
60	61 & 6 μήνες
61	61 & 9 μήνες
62	62

2021	
ηλικία	ηλικία

2022	
ηλικία	ηλικία

	συνταξιοδότησης
50	61
51	61
52	61
53	61 & 2 μήνες
54	61 & 2 μήνες
55	61 & 2 μήνες
56	61 & 3 μήνες
57	61 & 5 μήνες
58	61 & 6 μήνες
59	61 & 8 μήνες
60	61 & 9 μήνες
61	61 & 11 μήνες
62	62

	συνταξιοδότησης
50	62
51	62
52	62
53	62
54	62
55	62
56	62
57	62
58	62
59	62
60	62
61	62
62	62

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Πλήρης σύνταξη Όριο ηλικίας:67
Από ισχύος του νόμου έως 31-12-2015

2015	
ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης
50	55
51	55
52	55
53	56 & 6 μήνες
54	56 & 6 μήνες
55	56 & 6 μήνες
56	57 & 5 μήνες
57	58 & 3 μήνες
58	59 & 2 μήνες
59	60
60	60 & 11 μήνες
61	61 & 9 μήνες
62	62 & 8 μήνες
63	63 & 6 μήνες
64	64 & 5 μήνες
65	65 & 3 μήνες
66	66 & 2 μήνες
67	67

2016	
ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης
50	56 & 9 μήνες
51	56 & 9 μήνες
52	56 & 9 μήνες
53	58
54	58
55	58
56	58 & 9 μήνες
57	59 & 6 μήνες
58	60 & 3 μήνες
59	61
60	61 & 9 μήνες
61	62 & 6 μήνες
62	63 & 3 μήνες
63	64
64	64 & 9 μήνες
65	65 & 6 μήνες
66	66 & 3 μήνες
67	67

2017	
ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης
50	58 & 5 μήνες
51	58 & 5 μήνες
52	58 & 5 μήνες
53	59 & 6 μήνες
54	59 & 6 μήνες
55	59 & 6 μήνες
56	60 & 2 μήνες
57	60 & 9 μήνες
58	61 & 5 μήνες
59	62
60	62 & 8 μήνες
61	63 & 3 μήνες
62	63 & 1 μήνες
63	64 & 6 μήνες
64	65 & 2 μήνες
65	65 & 9 μήνες
66	66 & 5 μήνες
67	67

+

2018	
ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης

2019	
ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης

2020	
ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης

50	60 & 2 μήνες
51	60 & 2 μήνες
52	60 & 2 μήνες
53	61
54	61
55	61
56	61 & 6 μήνες
57	62
58	62 & 6 μήνες
59	63
60	63 & 6 μήνες
61	64
62	64 & 6 μήνες
63	65
64	65 & 6 μήνες
65	66
66	66 & 6 μήνες
67	67

50	61 & 10 μήνες
51	61 & 10 μήνες
52	61 & 10 μήνες
53	62 & 6 μήνες
54	62 & 6 μήνες
55	62 & 6 μήνες
56	62 & 11 μήνες
57	63 & 3 μήνες
58	63 & 8 μήνες
59	64
60	64 & 5 μήνες
61	64 & 9 μήνες
62	65 & 2 μήνες
63	65 & 6 μήνες
64	65 & 11 μήνες
65	66 & 3 μήνες
66	66 & 8 μήνες
67	67

50	63 & 7 μήνες
51	63 & 7 μήνες
52	63 & 7 μήνες
53	64
54	64
55	64
56	64 & 3 μήνες
57	64 & 6 μήνες
58	64 & 9 μήνες
59	65
60	65 & 3 μήνες
61	65 & 6 μήνες
62	65 & 9 μήνες
63	66
64	66 & 3 μήνες
65	66 & 6 μήνες
66	66 & 9 μήνες
67	67

+

2021	
ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης
50	65 & 3 μήνες
51	65 & 3 μήνες
52	65 & 3 μήνες
53	65 & 6 μήνες
54	65 & 6 μήνες
55	65 & 6 μήνες
56	65 & 8 μήνες
57	65 & 9 μήνες
58	65 & 11 μήνες
59	66
60	66 & 2 μήνες
61	66 & 3 μήνες
62	66 & 5 μήνες
63	66 & 6 μήνες
64	66 & 8 μήνες
65	66 & 9 μήνες
66	66 & 11 μήνες
67	67

2022	
ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης
50	67
51	67
52	67
53	67
54	67
55	67
56	67
57	67
58	67
59	67
60	67
61	67
62	67
63	67
64	67
65	67
66	67
67	67

ΤΑ ΝΕΑ ΠΟΣΑ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΑΝΑ ΜΗΝΑ

Με 35 έτη ασφάλισης

Συντάξιμες αποδοχές	παλιό ποσό	νέο ποσό
800	781	699
900	831	736
1.000	881	776
1.200	980	854
1.400	1.020	932
1.500	1.131	972
2.000	1.381	1.168

Με 30 έτη ασφάλισης

Συντάξιμες αποδοχές	παλιό ποσό	νέο ποσό
800	691	619
900	730	649
1.000	769	678
1.200	847	737
1.400	924	796
1.500	963	826
2.000	1.157	973

Με 25 έτη ασφάλισης

Συντάξιμες αποδοχές	παλιό ποσό	νέο ποσό
800	624	585
900	654	611
1.000	684	636
1.200	745	686
1.400	806	737
1.500	836	762
2.000	989	888

Με 20 έτη ασφάλισης

Συντάξιμες αποδοχές	παλιό ποσό	νέο ποσό
800	545	527
900	565	544
1.000	586	562
1.200	627	598

1.400	668	634
1.500	688	652
2.000	791	741

Τα νέα ποσοστά αναπλήρωσης

έτη ασφάλισης	ποσοστό
ως 15	0,80%
15-18	0,92%
18-21	1,04%
21-24	1,16%
24-27	1,29%
27-30	1,42%
30-33	1,55%
33-36	1,69%
36-39	1,84%
39-42+	2%